

Janja Vidmar

ŠTIRI KRATKE ZGODBE

GOSPODARICA PRSTANOV

Leno se je pretegnila in zdrsnila na nasprotno stran. Kremplji so jo požgečkali po raskavem trebuhu. Gnus ji je preplaval telo in z glavo je odsunila težo subtilne biti. Nista sodelovala. Nista dojela simbolike poslanstva. Ušla jima je ideologija predaje. Zato ji prstan, ki se je zakotalil v vrelo, razžarjeno globino pod njima, ni osmodil lusk. Krzno, ki ga je obliznila, ni zacvrčalo. In prstan ni zažvenketal.

Neumneža!

Blebletala sta o maščevanju in v večni temi klicala njeno ime, ji kratila počitek in ji obljubljala vso praznino, do katere sta se dokopali njuni, nikoli ustvarjeni telesi. Trgala sta si drob in jo prepričevala, da ji nudita resnico, v dobrem in slabem, dokler jih večnost ne razdruži, četudi jih je trenutek že, nazadnje pa pobrala tiste zmedene drobtinice zvezd, ki sta jih imenovala najglobljo substanco, stisnila k sebi črno luknjo, ki je hranila njun prepad, in jo hotela popihati k boljšemu ponudniku.

Zazehala je in se usločila. A samo za hip. Dolg, progasti črv njenega telesa je zaplesal po praznini. Njene zenice so se skrčile v piko. Po prstan bo treba. Zajavkala sta tik pod njo. Končno sled pričakovanega. Pohlepno je posesala tistih nekaj stokov in za seboj pustila spolzko sled svojih hrapavih lusk. Najtežji je bil sestop. Kajti pekel ni nudil prehoda. Pekel ni poznal povratnikov. Vse okrog pekla je bilo zgolj ugibanje. Pravzaprav sta ga s skupnimi močmi komaj ustvarila in še veliko se bosta morala naučiti o njem.

Odprl je gobec. Iz grla se mu je iztrgalo golčanje. Z rogovi se je pobesnelo zapletel v spiralast olupek, ki ga je pustila za seboj. Levitev ni sodila med njune boljše domislice. Raje je imela tisto o strupu. In tisto, ki ima še priti. Ki se še ima zgoditi. Ki bo nekaj, kar se bo imenovalo človeštvo, obsodilo na večno prekletstvo in bo smela gospodariti nad njihovimi prstani enako kot nad njunimi.

Hotela sta skupaj, torej bosta skupaj tudi ostala.

Ve. Dlje je kot žrtev.

Dlje kot karkoli.

Dlje kot večnost in dlje.

Zamahnila sta z repom in izluščila demone s trizobi in bruhnila bele anjele, ki so jo pahljali z dolgimi perutmi. Vroč je tale pekel, ki sta ga ustvarila.

Sklenila je krog in ugriznila v svoj rep. Do pekla je bilo še daleč.

In tam zgoraj, nad angeli, ni nič kazalo na nebesa.

LJUBEZEN

Ljubezen je bila prva beseda, ki mu je v ranem jutru obvisela na ustnicah. Ljubezen je použil za zajtrk in jo iztrebil za kosilo. Ljubezen je seciral, obdeloval, negoval, sadil in dresiral. Dan za dnem si je izmišljal nove definicije, se trudil razvozlati skrivnostne vzgibe, ki poganjajo človeštvo.

Obseden od ljubezni je blestel in hiral. Pred njegovimi očmi se je pela kot samorog, nedosegljiva, pogubna Meduza. Srce bi mu nemalokrat skorajda počilo od silne vznosenosti, ki ga je prevevala, kadar je bil z mislimi pri njej – in pri njej je bil neprenehoma.

Včasih se mu je zazdelo, da novega jutra sploh ne bo dočakal, toliko ljudi in toliko reči je bilo treba ljubiti, negovati in nazadnje uničiti, da so v tem majhnem, ljubečem srcu odstopili prostor drugim.

Njegova žena je molče in vdano spremljala njegovo iskanje ljubezni. Njegovo Odisejo, s katere se je vračal vsak dan po malem. Nikdar scela in za zmeraj. Jutro za jutrom mu je pod mizo polagala njegove najljubše copate, na mizo njegov jutranji časnik in v do pičice odmerjenem času skuhanu jajce in se v dolgih nočeh ob njem tresla od mraza.

Neko noč je sklenila, da se zjutraj ne bo več zbudila. Vstala je, si ogrnila haljo in mu skuhalo svoje zadnje jajce. Zjutraj je ob včerajšnjem časniku in bosih nog, vendar poln ljubezni, prebral: Včasih je Ljubezen to, da se tiho umakneš in pustiš jajcu dozoreti v piščanca.

Kratek zbudljaj časa je potreboval, da je v definicijo ljubezni vnesel jajce. In v jajčni olupek zadrhl žličko. Jajce je bilo trdo kot kamen. In potem ga je prešinilo novo spoznanje o ljubezni. Ljubezen je, če se nekdo umakne, da te lahko razvajajo še drugi.

Takrat je šel in si kupil dresiranega psa.

In poslej je vsako jutro svoj časnik in copate dobil kar v posteljo. Le njegova jajca so čakala na neko drugo spoznanje.

Kajti Ljubezen preprosto je.

HERMAFRODITA

Na oknu so se zbirali ostanki razmazanih mušic in rastlinskih komarjev. Na umazanem steklu so njihova presojna krilca tvorila vzorec ledenih zim-

skih rož. Med odprtimi oknicami se je s svojo svobodo poigral pisan metulj.

Njegov ples je spremljal z zaprtimi vekami. Rdeče iskre za njimi so prezele popkovino v trenutku, ko se je spustil v pistacijev zelen odtenek. Metulj je poplesoval pred bledikavim ozadjem in pod njim je nepremično stala ona v svoji rožnati obleki s črnimi pikami, ki so bile videti kot razmetane borovnice v jagodnem sladoledu.

Sončni žarki so se tipaje vzpenjali po njegovih prsih in se, preden so prilezli do ovratnika iz bruseljskih čipk, skrili daleč pod plašč bežečih oblakov. Veter je završal okrog njegovih bokov na stolu in smuknil pod robove lahne rožnate tkanine s črnimi pikami, ki so bile videti kot razmetane borovnice v jagodnem sladoledu. Nakodral je trakove mrežastega tila, ki so se dotikali izsušenih stegen. Voščene, zgubane kože kitastih meč se je oklepal svilen trak rdeče podvezice. Zabuhel obraz s široko razprtimi, steklenimi očmi so prepredale razvejane modrikaste žile, sekajoče delte oddaljenih, izginjujočih rek. Trde ščetine umetnih trepalnic so bile njene. Kot je bilo njeno telo nad prepodom.

Raskav glas je zaprasketal iz globine. Tako kot zmeraj. Adamovo jabolko na vratu je oblikovalo drugačen lok kot dojke, ki jih je videl samo on. Rožnatih robov so se oprijemali večni sledovi krvi. Na tistih mestih je bila tkanina trda, groba na dotik. Neumnež, je dahnila, zakaj me ne vzameš nazaj in izgineš?

Grlo ga je skelelo od falseta.

Povej mi!

Vse hočem vedeti!

Sunek vetra je vzvaloval delček raztrgane zavese. Med stenami, s katerih se je luščil omet, je zavel hlad. Knjižne platnice s platnenimi trikotniki na robovih so spustile na plan svojo zgodbo. Po krvavih zaplatah na prepereli preprogi so se razletele črno-bele fotografije. Mlada, v svetli obleki, posuti s črnimi pikami, ki so bile videti kot črne borovnice v svetlem sladoledu. Zlezla je v svoj smehljaj in njegovega odnesla s seboj.

Barvna fotografija v debelem okviru s kot las tenko zlato zarobo je odletela v steno in se raztreščila. Smehljaj je zaplaval po sobi z navzdol obrnjenim obrazom.

Na okenski polici so se sušili v dolge ploščice razvaljani deževniki. Med odprtimi oknicami se je s svojo svobodo poigral krvav metulj. Na tleh pod oknom so ležale črepinje. V osamljenem žarku, ki je prebodel brezo pred oknom in presekal stol, na katerem je počivalo razpadajoče truplo, so lebdele drobci prahu. Majhni, svobodni metuljčki.

Spregovoril je.

Pripovedoval je o očeh, ki so s fotografije v debelem okviru s kot las tenko zlato obrobo obtožujoče strmele vanj noč za nočjo. Pripovedoval je o

rožnati obleki, ki so jo prerešetale krogle in je skozi nje prosevala črna podloga mrežastega tila. Sprva ga je samo in zgolj ubila. Toda, kmalu bo zahtevala rožnato obleko. In čevlje z visokimi petami.

Kmalu.

Njegov glas se je odbil od sten, s katerih je odpadal omet. Pod vrati se je splazil v prazen hodnik. Našel je špranjo, zlezal skozi njo in se zažrl v črno noč, v beli dan. Nazadnje ga je bilo polno vse mesto.

On in njegova rožnata obleka, posuta s prerešetanimi krogli.

Sonce je drselo po visoki krožnici. Sonce je bilo še vedno tukaj. Bleščeča svetloba je potovala po kopicah hiš in krvava metuljeva krila pod napuščem so zaplavala v vetru kot samotni list v še samotnejši jeseni.

Oblake je hotela. Obleko je hotela. Tako z borovnicami v jagodnem sladoledu. Takoj!

Toda, on vendar ne more nositi rožnatih oblek, takih kot jagodni sladolede.

Lahko, seveda lahko. Saj sta bila vendar eno! In zdaj bosta eno tudi ostala.

Kajti tam, kjer ploveta, sme vsak nositi svojo zadnjo obleko.

PRAVLJICA

Dimnikar na kolesu se ji je bližal v širokem loku. Raziskujoči krokar. Kreten s črnim kljunom. Počasi je navijal pedala. Jim dal povohati tla, potem pa hajdi gor za kolena. Pošev čez pleče si je kot poštarstvo torbo ovesil zvitek pletene žice in si črno čepico potegnil na obrvi, da sta bili očesi videti kot dve beli, trdo kuhani jajci na zažganem teflonu. Čisto, lopatasto dlan s črnimi polmeseci za nohti je spustil, ne, dvignil k jajcem in pod njimi so se, kot vrsta kamnitih nagrobnikov, zabiskali beli, široki zobje. Cel obraz je imel prepreden z batikom saj. Na bobnu razpete človeške kože so se črne sledi vrasle do kosti.

Oči je vrgel na peclje. Buljil je z vsemi enaindvajsetimi čutili. Še s tistimi, za katere je čisto pozabil, da jih ima, kakor tudi z onimi, ki jih je pravkar odkril. Vročja je bila. Nad nosnim korenem mu je utripalo tretje oko. Devetdeset odstotkov sivih celic za trdo kuhanimi jajci je plalo in nabrekalo kot buhtlji pod kuhinjsko krpo. S tretjim ocesom je razločno uzrl trikotnik v stiku njenih spodnjih okončin. Veter mu je do nosnic ponesel vlažno temačnost in kiselkasto vdajo. Zamahnil je z rokama. Spolzelo mu je med prsti, da ga je zbolelo pod jajci. Temna lisa ji je trepetala v vrelem ozračju. Ni se motil. Spominjala ga je.

S prednjim kolesom je pristal v robniku. Mimo njega je odpeketal ravnodušno, kot paradni konj. S torbico ga je oplazila po stegnu in na tistem mestu ga je koža zapekla kot ogenj.

Na drugi strani pločnika ji je naproti primahal malček v progastih hlačah, ki so mu visele z dvakrat prekrižanih naramnic. Zvedavo je obstal pred njo in uprl pogled naravnost v senčni trak, ki ji je tekel čez ličnice in čelo. Prst si je zamišljeno vtaknil v usta in ga krepko posesal. Pogled široko razprtih oči je potopil pod njene zeleno osenčene veke in čakal nasmeh. Ljudje so se mu vedno smehljali. Z nasmehom so mu obljubljali, da bo, če bo še naprej ostal majhen, ljubeč in nebojčen, od njih iztržil vse, kar bo želel. Lok svetlih puhastih dlačic nad očmi mu je napelo od začudenja. Z roko si je zaščitil trebuh, kot bi ga prešinila bolečina, potem pa s prsti zatipal k drobni nadlakti in se popraskal po krastavem komolcu. Negotovo je zamencal s koleni.

Ni se nasmehnila. Tudi pregnala ga ni. Le stala je pred njim na vrtoglavih petkah in se zdela kot pravljica. Še dišala je kot pravljica. Takole od blizu po denarju in po cigaretih in od daleč po dragem parfumu. Hipoma se je odločil. Ko bo velik, se bo poročil s pravljico. Ali pa se bo vsaj naselil v njej.

»Si iz pravljice?« je našobil usteca. »Pozabila si nanjo, kajne?«

Dvignila je zeleno osenčene veke. Pod njimi je skrivala čista jezercica. Daleč vanje se je videlo in očarano je strmel v njihov odblesek. Sililo ga je k nasmehu. Odprto in razorožujoče. Ljudje so radi videli, da se jim je smehljati. Radi so verjeli, da se jim dobrika. Potrpežljivo je čakal. Kaj čakaš, je spraševal njegov prijatelj Čompi. Nasmeh iz pravljice, je pojasnil kot nekdo, ki na televizijskem ekranu napeto pričakuje razburljiv konec filma. Pojdiva, je pri ganjal Čompi, tale se je pozabila smejeti.

»Nisi, kajne, da nisi?« jo je branil in vedel, da se bo sklonila k njemu, še preden je počepnila in ga oplazila s širokim klobukom, da je bilo, kot bi mu okrog glave zapihal veter in ga udaril z močjo svoje sape. Od blizu so bile njene oči videti utrujene in obrobljene z rdečo barvico. Med obrvmi je imela jamico kot njegova sestra, ki je prebolela vodene kože in na čelu ji je tripala modra žila.

»Vrni se,« je važno ugotovil, »kmalu ne boš več pravljica...«

»Ne.« Njen glas ga je popraskal po ušesih.

»Ne!« je ponovila in njen odsekan ‚ne‘ je zagrmel, kot bi se po tleh pravkar zvalilo gromozansko deblo. »Ne bom se vrnila v pravljico. In ti me ne boš odrešil, princ. Ne glede na podobo, v kateri boš obstal pred menoj. Dimnikar, deček, krastača, vseeno mi je...«

Stopil je korak nazaj.

Ni se nasmehnila.

Stopil je še za korak nazaj.

Zajela je sapo. Zahuhuhala je kot lokomotiva, je pomislil.

Mimo njega je odbrzela kot vlak.